T003 A HÀM III 21-Kinh Đẳng Tâm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

21. KINH ÑAÚNG TAÂM1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, ôû trong röøng Thaéng laâm, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Toân giaû Xaù-leâ Töû2 cuøng chuùng Tyø-kheo vaân taäp taïi giaûng ñöôøng3 vaøo ban ñeâm, nhaân ñem caùc noäi keát söû4 vaø ngoaïi keát söû5 maø phaân bieät nghóa lyù cho caùc Tyø-kheo. “Naøy chö Hieàn, treân ñôøi quaû thaät coù hai haïng ngöôøi. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø ngöôøi coù noäi keát söû, baäc A-na-haøm, khoâng trôû laïi theá gian naøy, vaø ngöôøi coù ngoaïi kieát söû, khoâng phaûi laø baäc A-na-haøm, seõ coøn trôû laïi theá gian naøy. “Naøy chö Hieàn, theá naøo laø ngöôøi coù noäi keát söû, baäc A-na-haøm, khoâng coøn trôû laïi theá gian naøy? Neáu coù ngöôøi tu taäp caùc giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû. Vò aáy nhaân tu taäp giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû, neân laïi hoïc nhaøm tôûm duïc, khoâng duïc vaø ñoaïn duïc. Nhaân hoïc nhaøm tôûm duïc, khoâng duïc vaø ñoaïn duïc maø chöùng ñöôïc tòch tònh taâm giaûi thoaùt6. Sau khi chöùng ñaéc nhö vaäy, trong caûm thoï laïc maø meán tieác, khoâng chòu xa lìa, trong ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc cöùu caùnh trí, khi thaân hoaïi maïng chung vöôït qua caùc coõi trôøi Ñoaøn thöïc7 sanh veà caùc coõi yù sanh khaùc8. Khi sanh veà caùc nôi aáy roài, vò aáy suy nghó theá naøy: ‘Ta tröôùc kia coøn laøm ngöôøi9, luùc aáy tu taäp caùc giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû. Nhaân tu taäp giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû, neân laïi hoïc nhaøm tôûm duïc, khoâng duïc vaø ñoaïn duïc. Nhaân hoïc nhaøm tôûm duïc, khoâng duïc vaø ñoaïn duïc maø chöùng ñöôïc tòch tònh taâm giaûi thoaùt. Sau khi chöùng ñaéc nhö vaäy, trong caûm thoï laïc maø meán tieác, khoâng chòu xa lìa, trong ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc cöùu caùnh trí, khi thaân hoaïi maïng chung

1. Baûn Haùn, quyeån 5. Töông ñöông Paøli: A.II. 46. Samacittaø. 2. Xaù-leâ Töû Paøli: Saøriputta. 3. Baûn Paøli: Pubbaøraøme Migaøramaøtupaøsaøde, trong giaûng ñöôøng cuûa baø Migaøramaøtu, khu vöôøn phía Ñoâng (Ñoâng vieân Loäc Töû Maãu giaûng ñöôøng). 4. Haùn: noäi keát Paøli: ajjhattasaöyojana, söï raøng buoäc noäi taâm. 5. Haùn: ngoaïi keát Paøli: bahiddhaøsaöyojana. 6. Haùn: töùc taâm giaûi thoaùt Paøli: santacitovimutti, taâm tòch tónh (vaéng laëng) giaûi thoaùt. 7. Haùn: Ñoaøn thöïc thieân Paøli: Kabaliökaøraharaøbhakkha-deva. Chæ caùc coõi trôøi thuoäc veà Duïc giôùi, ôû ñaây coøn phaûi nuoâi soáng baèng thöïc phaåm vaät chaát. 8. YÙ sanh thieân coõi trôøi yù sanh, chæ cho caùc trôøi Saéc giôùi maø moät vò A-na-haøm

thaùc sinh. Nhöng, baûn Paøli töông ñöông: aóóataraö devanikaøyaö upajjati, vò aáy sinh moät coõi trôøi khaùc. 9. Nghóa laø coøn ôû Duïc giôùi.

vöôït qua caùc coõi trôøi Ñoaøn thöïc, sanh veà caùc coõi yù sanh khaùc, vaø ñang ôû nôi ñaây10. “Naøy chö Hieàn, laïi coù moät haïng ngöôøi tu taäp giôùi caám khoâng raùch naùt, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû. Vò aáy nhaân tu taäp giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû, neân laïi hoïc taäp nghieäp ñoaïn tröø saéc höõu, ñoaïn tröø tham11, hoïc xaû ly duïc. Nhaân hoïc taäp nghieäp ñoaïn tröø saéc höõu, ñoaïn tröø tham, hoïc xaû ly duïc, maø chöùng ñöôïc tòch tònh taâm giaûi thoaùt. Sau khi chöùng ñaéc nhö vaäy, trong caûm thoï laïc maø meán tieác, khoâng chòu xa lìa, trong ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc cöùu caùnh trí, khi thaân hoaïi maïng chung vöôït qua caùc coõi trôøi Ñoaøn thöïc, sanh veà caùc coõi yù sanh khaùc. Khi sanh veà caùc nôi aáy roài, vò aáy suy nghó theá naøy: ‘Ta tröôùc kia coøn laøm ngöôøi, luùc aáy tu taäp caùc giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû. Nhaân tu taäp giôùi caám, khoâng bò thuûng, khoâng söùt meû, khoâng oâ ueá, khoâng vaån ñuïc, hoaøn toaøn khoâng theå chæ trích, ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi, kheùo tu, kheùo ñaày ñuû, neân laïi hoïc taäp nghieäp ñoaïn tröø saéc höõu, ñoaïn tröø tham; hoïc taäp xaû ly duïc. Nhaân hoïc taäp nghieäp ñoaïn tröø saéc höõu, ñoaïn tröø tham, hoïc xaû ly duïc, maø chöùng ñöôïc tòch tònh taâm giaûi thoaùt. Sau khi chöùng ñaéc nhö vaäy, trong caûm thoï laïc maø meán tieác, khoâng chòu xa lìa, trong ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc cöùu caùnh trí, khi thaân hoaïi maïng chung vöôït qua caùc coõi trôøi Ñoaøn thöïc, sanh veà caùc coõi yù sanh khaùc, vaø ñang ôû nôi ñaây. “Naøy chö Hieàn, theá naøo laø ngöôøi coù ngoaïïi keát söû, khoâng phaûi A-na-haøm, coøn trôû laïi theá gian naøy? Neáu coù ngöôøi tu taäp caùc giôùi caám, thuû hoä bieät giaûi thoaùt luaät nghi12, laïi coøn kheùo thaâu nhieáp caùc oai nghi leã tieát13, thaáy nhöõng toäi loãi nhoû nhaët cuõng thöôøng sanh taâm lo sôï, thoï trì hoïc giôùi. Naøy chö Hieàn, ñoù laø ngöôøi coù ngoaïi keát söû, khoâng phaûi A-na-haøm, seõ coøn trôû laïi theá gian naøy”. Baáy giôø, moät soá ñoâng thieân chuùng Ñaúng taâm14, saéc töôïng vôøi vôïi, aùnh saùng röïc rôõ, luùc ñeâm gaàn taøn, ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu laøm leã roài ñöùng sang moät beân, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, Toân giaû Xaù-leâ Töû, ñeâm qua cuøng chuùng Tyø-kheo vaân taäp taïi giaûng ñöôøng, nhaân ñem noäi keát söû vaø ngoaïi keát söû maø phaân bieät nghóa lyù cho caùc Tyø-kheo nghe nhö vaày: ‘Naøy chö Hieàn, treân ñôøi quaû thaät coù hai haïng ngöôøi: ngöôøi coù noäi keát söû vaø ngöôøi coù ngoaïi keát söû.’ Baïch Theá Toân, Ñaïi chuùng ñaõ hoan hyû, cuùi mong Theá Toân töø bi thöông xoùt maø ñeán nôi giaûng ñöôøng.” Luùc ñoù Theá Toân im laëng nhaän lôøi chö Thieân Ñaúng taâm. Chö Thieân Ñaúng taâm bieát Theá Toân ñaõ im laëng nhaän lôøi, cuùi ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài bieán maát khoûi choã ñoù. Khoâng bao laâu, sau khi chö Thieân Ñaúng taâm ñi khoûi, Ñöùc Theá

Toân ñi ñeán giaûng

10. Moät vò thöôïng löu A-na-haøm, sau khi ñaõ ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát, nhöng do vò ngoït trong caûm thoï laïc cuûa caùc saéc giôùi tònh löï vò aáy laàn löôït thaùc sanh töø coõi trôøi Phaïm thieân cuûa Sô thieàn, cho tôùi khi thaùc sanh ñeán Saéc cöùu caùnh cuûa Töù thieàn ôû ñoù maø nhaäp Nieát-baøn (Xem Ñaïi Tyø-baø-sa 17, Ñaïi 27, tr, 875c). 11. Chæ ñoaïn tröø tham aùi daãn taùi sanh Saéc giôùi. 12. Haùn: thuû hoä tuøng giaûi thoaùt thöôøng ñöôïc noùi laø bieät giaûi
thoaùt luaät nghi. Paøli: paøtimokkhasaösarasaövuto, ñöôïc thuû hoä baèng söï phoøng hoä cuûa Paøtimokkha. 13. Haùn: thieän nhieáp oai nghi leã tieát Paøli: aøcaøragocarasampanno, ñaày ñuû oai nghi chaùnh
haïnh. 14. Ñaúng taâm thieân Paøli: Samacittaødevartaø.

ñöôøng, traûi choã ngoài maø ngoài tröôùc chuùng Tyø-kheo. Sau khi ngoài xong, Ñöùc Theá Toân khen raèng: “Laønh thay, laønh thay! Xaù-leâ Töû, thaày thaät raát kheùo leùo. Vì sao theá? Vì ñeâm qua, thaày vaø chuùng Tyø-kheo vaân taäp taïi giaûng ñöôøng, nhaân ñem noäi keát söû vaø ngoaïi keát söû maø phaân bieät nghóa lyù cho caùc Tyø-kheo nghe nhö vaày: ‘Naøy chö Hieàn, treân ñôøi quaû thaät coù hai haïng ngöôøi, ngöôøi coù noäi keát söû vaø ngöôøi coù ngoaïi keát söû’. “Xaù-leâ Töû, luùc ñeâm gaàn taøn, chö Thieân Ñaúng taâm ñi ñeán choã Ta, cuùi ñaàu laøm leã roài ñöùng sang moät beân, baïch raèng: “– Baïch Theá Toân, Toân giaû Xaù-leâ Töû, ñeâm qua cuøng chuùng Tyø-kheo vaân taäp taïi giaûng ñöôøng, nhaân ñem noäi keát söû vaø ngoaïi keát söû maø phaân bieät nghóa lyù cho caùc Tyø-kheo nghe nhö vaày: ‘Naøy chö Hieàn, treân ñôøi quaû thaät coù hai haïng ngöôøi: ngöôøi coù noäi keát söû vaø ngöôøi coù ngoaïi keát söû’. Baïch Theá Toân, Ñaïi chuùng ñaõ hoan hyû, cuùi mong Theá Toân töø bi thöông xoùt maø ñeán nôi giaûng ñöôøng. “Xaù-leâ Töû, Ta im laëng nhaän lôøi chö Thieân Ñaúng taâm. Chö Thieân Ñaúng taâm bieát Ta ñaõ im laëng nhaän lôøi, cuùi ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Ta, nhieãu quanh ba voøng roài bieán maát khoûi choã ñoù. “Xaù-leâ Töû, chö Thieân Ñaúng taâm kia hoaëc coù möôøi hay hai möôi vò, hoaëc ba möôi hay boán möôi vò, hoaëc naêm möôi hay saùu möôi vò, cuøng ñöùng treân ñaàu muõi duøi vaãn chaúng ngaïi chöôùng ngaïi laãn nhau. Naøy Xaù-leâ Töû, chö Thieân Ñaúng taâm chaúng phaûi sanh ra trong coõi aáy, nhöng do tuï taäp thieän taâm raát roäng raát lôùn cho neân chö Thieân Ñaúng taâm hoaëc coù möôøi hay hai möôi vò hoaëc ba möoi hay boán möôi vò, hoaëc naêm möôi hay saùu möôi vò, cuøng ñöùng treân ñaàu muõi duøi vaãn chaúng ngaïi laãn nhau. Naøy Xaù-leâ Töû, chö Thieân Ñaúng taâm khoâng phaûi sanh trong coõi trôøi naøy roài môùi baét ñaàu tu thieän taâm, vôùi taâm cöïïc kyø roäng lôùn, khieán cho chö thieân Ñaúng taâm cuøng ñöùng treân ñaàu muõi duøi vaãn chaúng ngaïi laãn nhau. Naøy Xaù-leâ Töû, chö Thieân Ñaúng taâm tröôùc kia khi coøn laø loaøi ngöôøøi ñaõ tu taäp thieän taâm raát roäng, raát lôùn, do ñoù neân khieán chö Thieân Ñaúng taâm hoaëc coù möôøi hay hai möôi vò, hoaëc ba möôi hay boán möôi vò, hoaëc naêm möôi hay saùu möôi vò, cuøng ñöùng treân ñaàu muõi duøi vaãn chaúng chöôùng ngaïi laãn nhau. “Do ñoù, naøy Xaù-leâ Töû, neân hoïc phaùp tòch tónh, caùc caên tòch tónh, taâm yù tòch tónh, ba nghieäp thaân, khaåu yù tòch tónh, höôùng veà Ñaáng Theá

Toân vaø caùc vò phaïm haïnh coù trí. Naøy Xaù-leâ Töû, caùc haøng dò hoïc doái traù, luoân luoân suy toån, vónh vieãn laàm laïc. Vì sao vaäy? Vì khoâng ñöôïc nghe dieäu phaùp nhö theá naøy". Phaät thuyeát nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.